

Ramona Marcu

*Cum am devenit
Poezie*

EDITURA THEOSIS

Comenzi online: www.theosis.ro

Comenzi prin e-mail: office@theosis.ro

Comenzi telefonice: 0770 111 916

Copyright © Editura Theosis, 2026. Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MARCU, RAMONA

Cum am devenit poezie / Ramona Marcu ; cuv.
înainte: pr. conf. dr. Grigore-Dinu Moș. - Oradea :
Theosis, 2026

ISBN 978-630-6812-07-3

I. Moș, Grigore Dinu (pref.)

821.135.1

Corectură și copertă: Virgil Baidoc
Tehnoredactor: Paula Cionca

TIPĂRIT ÎN ROMÂNIA

Ramona Marcu

Cum am devenit
Poezie

Cuvânt înainte de:

Pr. Conf. Dr. Grigore-Dinu Moș

THEOSIS

2026

Predoslovie

În copilărie, îmi doream să devin Zburătoare. Mă fascina măreția orizontului, visam adesea că zbor și în vis străbăteam fără teama văzduhul, atingând pânza ușoară de aburi care înfrumuseța toate culorile pământului. Zborul se înfățișa înaintea mea precum un prilej de creștere spre înălțimi și de cunoaștere a necunoscutului. Simțeam bucurie, curaj și un puternic duh palpabil al vieții pe care ulterior le-am întâlnit și în rugăciune. Sufletul meu se privea liber pe sine însuși.

Apoi, am început să mă împrietenesc cu scrisul care a devenit o extensie a zborului. Ne înțelegeam fără mult zgomot. Fiecare metaforă conducea spre o descoperire lăuntrică sau spre admirația și încurajarea doamnei dirigintă, cea care m-a călăuzit o vreme. Însă în timp, s-a așternut uitarea peste tot Cuvântul. Parcursul meu a fost alunecos, presărat pe alocuri cu nenumărate căderi și niciodată nu mi-am mai amintit să mă mai hrănesc cu astfel de sclipiri și gingășii, deși sufletul meu tânjea după un tărâm aparte.

Am reînceput să scriu când am rătăcit sensul. Da, a existat această zbatere. Am redescoperit scrisul, așteptându-mă ca o fereastră larg deschisă spre soare, spre bine, pentru a îndulci timpul ce mi s-a dat. Textele din acest volum sunt noi și totuși vechi. Unele s-au născut și au crescut în prezent din durerea mea, altele au poposit în mine de foarte departe, printr-o orânduire firească a gândurilor și stărilor din vremuri pe care le-am trăit dar pe care totuși, în mod straniu, le-am uitat. De aceea,

de cele mai multe ori, în scrierile mele, cuvântul pare să curgă jucăuș înapoi, precum un izvor care își trage puterea de sub pământ, apoi țâșnește cu tărie spre înainte, cu îndrăzneala și bucuria unui copil curajos care cucerește lumea.

Acum scriu cu dor și grijă despre tot ce simt și oricând simt, despre ce m-a îndurerat ori mi-a fost resort de liniștire. Eu cred că în orice expresie a artei există o prospețime, precum o trezire din ceață, în orice poezie, în orice cuvânt, în orice pictură, în orice sunet, în oricare om. Doar că nu toți am învățat să descifrăm cu interes sau cu sinceritate această noblețe.

Acest volum se vrea a fi un mănunchi de stări și cuvinte, plămădite din tremurul lăuntric, dăruit lui Dumnezeu, fiindcă El m-a trezit din amorțeala în care căzusem, Dumnezeu Însuși fiind o Poezie pe care, dacă am cunoaște-o cu adevărat, întristările și suspinele ar fi mai lesne de purtat, dar și tuturor celor care mi-au mângâiat sau zdruncinat pașii, contribuind astfel, într-un fel sau altul, la nașterea acestor cuvinte-flori, cum le numesc eu. Scrisul a devenit pentru mine un liant puternic, care, îndrăznesc să rostesc, va împiedica mereu destrămarea sufletească, mă va călăuzi spre o cunoaștere mai deplină a vieții și mă va învăța să trăiesc, cum se cuvine, clipa.

Autoarea

Cuvânt înainte

Volumul Ramonei Marcu se înscrie în spațiul unei poezii confesive cu o puternică deschidere religioasă. Pentru autoare, poezia pare să fie mai mult decât un exercițiu literar: ea devine un mod de a locui lumea, de a trece prin suferință și de a reface, prin cuvânt, legătura dintre om, semenii săi și Dumnezeu. Titlul propus, *Cum am devenit poezie*, surprinde sugestiv această mișcare lăuntrică. Cititorul asistă la alcătuirea unor poeme, dar și la devenirea unei conștiințe care se lasă treptat modelată de cuvânt. Scrisul capătă rostul unei mărturisiri, al unei întoarceri și, uneori, al unei vindecări; acesta adună ceea ce experiența zilnică riscă să risipească, și oferă o formă lirică unei vieți sufletești intense.

Volumul are o evidentă coerență spirituală și imaginală. De la un poem la altul revin: lumina, zborul, casa, fereastra, pâinea, apa, izvorul, câmpia, satul, mama, copilul, rana și îmbrățișarea. Aceste imagini alcătuiesc împreună un vocabular interior ușor recunoscut pentru majoritatea cititorilor. Lumina sugerează harul, înțelegerea și regăsirea; zborul exprimă dorul de libertate și pregătirea pentru veșnicie; casa poate însemna familia, inima, Biserica ori prezența ocrotitoare a lui Dumnezeu. Pâinea și apa trimit, în același timp, la nevoia elementară de iubire și la foamea spirituală a omului. Recurența acestor simboluri conferă unitate ansamblului, chiar dacă poemele pornesc din experiențe biografice și stări sufletești diferite.

Credința mărturisită în aceste pagini păstrează ceva din ingenuitatea și puritatea copilăriei. Este însă o credință trecută prin încercări, prin uitare, teamă, cădere și revenire. Eul liric se exprimă din poziția omului aflat în căutare, a celui care se apropie de Dumnezeu, se îndepărtează pentru o vreme și Îl cheamă din nou. În poeme precum *Doamne, Eram copil, Convertire, Nu Te-am uitat, Mărturisire* sau *Mi-e dor de Tine ca de o pâine caldă*, Dumnezeu este invocat ca Tată, Prieten, Iubit, adăpost și putere vindecătoare.

Rugăciunea se află în miezul vieții cotidiene. Ea apare când limpede și încrezătoare, când întreruptă de limitele omenești, greutatea încercărilor, neliniștea sufletească ori de sentimentul absenței divine. Alternanța dintre apropiere și depărtare dă autenticitate discursului religios. Cititorul întâlnește aici o credință vie, legată de ritmul concret al existenței, cu momentele ei de lumină și cu perioadele de ariditate. Tocmai fragilitatea acestei relații îi sporește adevărul omenesc.

Copilul este una dintre figurile centrale ale volumului. Îl întâlnim în ipostaza copilului concret, ocrotit de mamă, a copilului rănit de absențe și a copilului lăuntric, care își păstrează capacitatea de a se mira. Întoarcerea la copilărie înseamnă recuperarea unui mod de a cunoaște lumea prin uimire și încredere, prin candoarea și gratuitatea unei prezențe ce se dăruiește continuu. Câmpia, ulița satului, fântâna, cireșele, păsările și curcubeul depășesc funcția unui simplu decor rural. Ele păstrează urmele unei lumi în care realitatea putea fi primită ca dar.

Puritatea copilărească a vocii poetice devine astfel o opțiune spirituală pentru transparență, gingășie și disponibilitatea de a descoperi taina în lucrurile mărunte. Autoarea privește universul cu o sensibilitate care recunoaște sacralul în apropierea imediată: într-un gest de iubire, într-o lumină, într-o floare, într-o amintire sau în chipul unui copil. Într-o epocă dominată adesea de grabă și de suprasaturație vizuală, această capacitate de a se opri asupra lucrurilor simple dobândește o semnificație aparte.

Aceeași sensibilitate susține dimensiunea teologică a volumului. Lumea este privită adesea iconic: materia poate purta o semnificație mai înaltă, iar gesturile obișnuite se deschid spre veșnicie. Pâinea caldă, apa din fântână, candela, tămâia, clopotul, potirul, icoana și Liturghia introduc în text o sensibilitate ortodoxă ușor de recunoscut. Aceste elemente rămân legate de experiență și de viața afectivă a eului liric, ceea ce le ferește de caracterul unei simple enumerări decorative.

În *Noaptea Învierii* sau *Biserica e fierbinte*, natura, comunitatea și cultul se întâlnesc într-o viziune pascală. Frica și moartea sunt așezate sub lumina Învierii, iar suferința primește sensul înalt al redempțiunii și purificării, lăsând în urmă impactul ei negativ imediat. În poemul *Ucenic și Părinte*, relația duhovnicească este înțeleasă ca loc al dezlegării și al odihnei, ca întâlnire prin care neliniștea se poate transforma în încredere. Se conturează astfel o teologie trăită, exprimată prin imagini și stări sufletești, accesibilă cititorului fără a pierde profunzimea sensurilor religioase.

Un alt nucleu tematic important este maternitatea. Mama apare ca „acasă”, rădăcină, hrană, duminică, biserică și memorie vie. Poemele dedicate mamei, copiilor și familiei cuprind tandrețe și trudă, teamă și responsabilitate, sentimentul insuficienței și nevoia de iertare. Experiența maternă este surprinsă în complexitatea ei, cu bucuriile și poverile pe care le presupune.

În *Nu Te-am uitat*, viața spirituală se desfășoară în mijlocul îndatoririlor zilnice și al grijilor care copleșesc uneori ființa. Aici se află una dintre notele contemporane și autentice ale volumului: Dumnezeu este căutat în spațiul concret al existenței domestice, printre copii, muncă, neliniști, boală și fragilitatea relațiilor. Viața religioasă nu este separată de această realitate. Ea se hrănește din ea, se confruntă cu limitele ei și caută să o transfigureze.

Suferința constituie materia gravă a multor poeme. Boala, pierderea, singurătatea, absența tatălui, ruptura conjugală, moartea celor dragi și sentimentul vinei sunt numite direct. *Tăcerea tatălui, Lyme, Când vine boala, Celui care urăște sau Singurătatea e ca un somn* arată că această poezie se naște și din confruntarea cu răul trăit. Experiențele dureroase primesc o expresie simplă, uneori tăioasă, alteori învăluită într-o imagistică tandră.

Tonalitatea de ansamblu rămâne însă una a speranței. Rana este recunoscută și cercetată, apoi așezată în perspectiva iertării și a unei posibile transfigurări. Volumul propune, în acest sens, o adevărată poetică a ridicării. Căderea poate deveni început, iar cuvântul poate împiedica destrămarea lăuntrică. Poezia oferă un

loc în care durerea este rostită, contemplată și, treptat, asumată și transfigurată.

Din punct de vedere stilistic, predomină versul liber, discursul direct și o sintaxă apropiată de rostirea spontană. Numeroase texte au forma unei rugăciuni, a unei scrisori, a unei confesiuni sau a unui îndemn. Interogația, invocarea și repetiția apar frecvent, iar personificarea naturii susține caracterul afectiv al imaginilor. Unele poeme folosesc structuri rimate și accente apropiate de cântecul popular sau de rostirea psalmică.

Lexicul este accesibil, iar metaforele se construiesc mai ales din elemente familiare: flori, rouă, stele, păsări, anotimpuri, muzică și obiecte ale vieții casnice. Această accesibilitate favorizează comunicarea directă și păstrează poemele aproape de cititor. Uneori, simplitatea expresiei devine chiar una dintre sursele emoției. Poemul pare rostit înainte de a fi supus unei elaborări îndelungate, iar această impresie de spontaneitate contribuie la sinceritatea sa.

Originalitatea volumului se află în combinația personală dintre confesiunea biografică, sensibilitatea maternă, memoria rurală, limbajul liturgic și funcția terapeutică a scrisului. Ramona Marcu își conturează o voce proprie prin consecvența acestei perspective și prin felul în care aduce marile teme – iubirea, credința, moartea, familia și iertarea – în spațiul concret al propriei experiențe.

Unele imagini și motive revin cu insistență, iar poemele au grade diferite de concentrare artistică. O parte dintre ele se apropie de jurnal, de mărturie sau de rugăciunea în versuri. Aceste diferențe sunt firești într-un

volum amplu și păstrează caracterul viu al ansamblului. Coerența cărții vine mai ales din unitatea vocii, din sinceritatea mărturisirii și din fidelitatea față de câteva experiențe fundamentale.

În raport cu poezia contemporană, volumul aparține unei direcții confesive și spirituale care preferă rostirea directă, sensibilitatea și căutarea unui sens. Autoarea vorbește și despre înstrăinare și artificialitate, ritm grăbit, consum epuizant și chiar despre război, iar răspunsul său este recuperarea prezenței liturgice a omului și resacralizarea lumii. În texte precum *Iconica existență*, *În pustiu nopții* sau *Nu mai avem timp*, critica lumii actuale pornește de la slăbirea relațiilor dintre oameni și de la pierderea capacității de a se mira.

Poezia devine, în acest context, o formă discretă de rezistență. Ea îl invită pe om să încetinească, să privească, să numească lucrurile și să păstreze în sine ceea ce este cu adevărat omenesc. Dimensiunea contemporană a volumului se exprimă prin această tensiune dintre zgomotul lumii și nevoia de interioritate, dintre dispersare și dorința de a regăsi un centru spiritual.

Arealul de receptare poate fi mai larg decât cel al cititorilor de poezie religioasă. Cei familiarizați cu literatura creștină vor recunoaște limbajul rugăciunii și sensibilitatea liturgică. În același timp, poemele se adresează celor interesați de maternitate și memorie, traumă și vindecare, singurătate și refacere sufletească prin comunicare sinceră și transparentă. Ele nu cer o pregătire teologică sau literară specială, ci

disponibilitatea de a intra într-un univers afectiv sincer, în care frumusețea face durerea mai ușor de purtat.

Volumul *Cum am devenit Poezie* poate fi citit, așa-dar, ca un jurnal spiritual transformat în lirică și ca o mărturie despre puterea cuvântului de a aduna fragmentele unei vieți. Meritele sale principale se află în sinceritatea vocii, în coerența universului imaginar și în încercarea de a uni experiența cotidiană cu orizontul Învierii.

Ramona Marcu propune o poezie a întoarcerii repetate: din teamă spre încredere, din singurătate spre comuniune, din rană spre iertare și din tăcere spre cuvânt. Această mișcare, fragilă și perseverentă, exprimă poate cel mai bine sensul devenirii sale întru poezie.

Pr. Conf. Dr. Grigore-Dinu Moș

Tuturor,

*cu prețuire și mulțumire pentru tot ce m-au învățat până
acum.*

Motto:

„Nu e om decât acela pe care imnul, poemul sau rugăciunea l-au înfrumusețat.”

Antoine de Saint-Exupéry

„Când omul va înțelege că cea mai mare țință a sa trebuie să fie aceea de a alerga după o stea căzătoare și de a încerca să o prindă, când el va înțelege că viața i-a fost dată din această cauză, atunci el va fi salvat. La sfârșit, el va prinde Steaua. Dumnezeu râde, știind că Steaua cade numai și numai dacă omul o urmărește și chiar vrea să o prindă.”

Nikola Tesla

CV

Cine ești ? Un suflet
Când te-ai născut? În timpul cel mai liric
Locul copilăriei? Orizontul câmpiei, cunosc toate
furtunile și arșițele
Profesia? Iubitoare de frumos
Averea? Cerul și pământul
Rădăcinile? Mama aici, bunicii s-au dus
Sensul vieții? Să fiu
Calitate? Biruința
Slăbiciune? Naivitatea
Ai căzut vreodată? Mereu, adânc în mine însămi
Prietenii? Păsările și vântul
Bucurii? Copiii mei
O dorință de a îmblânzi? Da, aș îmblânzi moartea
Tata? Fugit, ascuns, uitat, iertat
Ce ai vrea să devii? Poezie
Așteptări? Dorul...

8 Februarie

Astăzi, te scalzi într-un ocean de timp
Acoperit cu al 41-lea val de ani,
Îmbrăcat cu recunoștința orelor
Și bucuros că ai devenit om în oglinda secundelor.

Februarie e un anotimp târziu
Dar opt e o zi cu miez,
Infinită și grea, ca o mutare de mat
Pe câmpul de dragoste al părinților tăi.

Îți urez printre picăturile clipei
Să rămână mereu cu tine omenia,
În toate marșurile vieții tale,
În urcușul spre înălțimea supraviețuirii.

Se spune că vei fi cântărit
Cu măsura cu care mășori,
De aceea îți doresc ca ziua aceasta de opt
Să-ți fie rugăciune până la capătul firului inimii
Când toate izbânzile tale
Se vor răcori, așezate,
În brațele iubirii lui Dumnezeu

Va veni o vreme

Când ne vom întoarce să fim precum pruncii
Ne vom juca precum o rază de soare
Printre genele mamei,
Ne vom ascunde ca un spic de grâu
În brațele vântului,
Vom crește ca un bob de lumină
Care a aflat taina vieții.

Drum fără întoarcere

Pe marginea prăpastiei
Stă cineva
Cu o ceașcă de ceai fierbinte într-o mână
Și în cealaltă cu un mănunchi de iarbă crudă și flori „nu
mă uita” de-un albastru înfiorător de ceresc.